

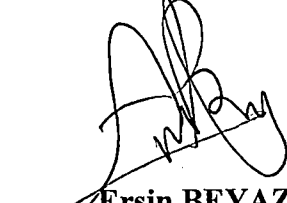
T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

10/397

Tarih: 04.10.2023
Sayı: 87

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bilindiği üzere, kamuda mal ve hizmet alımlarında şeffaflığı sağlamak amacıyla 2003 yılında yürürlüğe giren 4734 sayılı Kamu İhaleleri Kanunu kapsamında, İdarelerin mal ve hizmet alımları ve yapım işleri için düzenlenecek ihalelerde, açık ihale ve belli istekliler arasında ihale usulü temel yöntem olarak belirlenmiş ve ayrıca belli şartlarda başvurulmak üzere pazarlık usulüne yer verilmiştir. Belirtilen usullere ek olarak yalnızca ilgili Kanunun 22. maddesinde sayılan koşullarda uygulanmak üzere doğrudan temin yönteminin uygulanması öngörülmüştür. Yürürlüğe girdiği 2003 yılından bu yana 200'e yakın değişiklik yapılan Kamu İhaleleri Kanununda asıl yöntem olarak belirtilen açık ihalelerin oranının, yıllar içinde yüzde 60'lara kadar düştüğü görülmektedir. Birçok kurum ve kuruluş tarafından ilan verilmeyerek, yeterlilik koşulu aranmadan, teminat alınmadan ve ihale komisyonu kurulmadan yapılan pazarlık usulü ve doğrudan temin yöntemleriyle mal ve hizmet alımlarında yıllar içinde görülen artış kamu kaynaklarının halkın yararına ve hukuka uygun olarak kullanılıp kullanılmadığı hususunda ciddi şüpheler doğurmaktadır. Bu bağlamda; 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki idarelerin mal ve hizmet alımları ve yapım işleri için uyguladığı pazarlık usulü ve doğrudan temin yöntemiyle yapılan mal ve hizmet alımları hakkında hukuka aykırı durumların tespit edilmesi, ilgili yöntemlerle ilgili kamu yararı gözetilerek gerekli yasal düzenlemelerin yapılması amacıyla, Anayasa'nın 98, İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri uyarınca meclis araştırması açılmasını arz ederiz. 2. / 10 / 2023

Ersin BEYAZ
İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

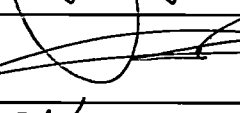
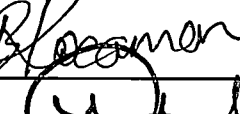
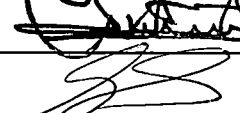
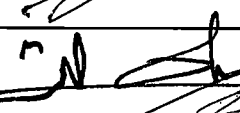
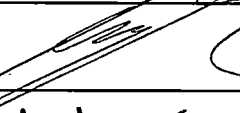
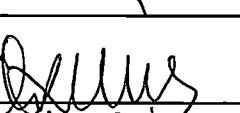
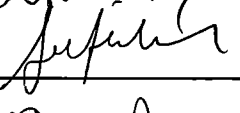
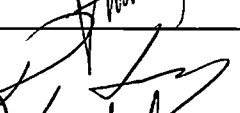
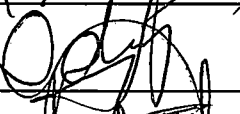
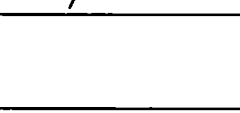
Kamuda mal ve hizmet alımlarında şeffaflığı sağlamak amacıyla, 2003 yılında yürürlüğe giren 4734 sayılı Kamu İhaleleri Kanunu kapsamında, İdarelerin mal ve hizmet alımları ve yapım işleri için düzenlenecek ihalelerde, açık ihale ve belli istekliler arasında ihale usulü temel yöntem olarak belirlenmiş ve belli şartlarda başvurulmak üzere ayrıca pazarlık usulüne yer verilmiştir. Belirtilen usullere ek olarak yalnızca ilgili Kanunun 22. maddesinde sayılan koşullarda uygulanmak üzere doğrudan temin yönteminin uygulanması öngörülmüştür. 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki idarelerin mal ve hizmet alımları ile yapım işleri için düzenleyeceği ihalelerde, açık ihale ve belli istekliler arasında ihale yöntemi temel yöntemler olarak belirlenmesine karşın son yıllarda pazarlık usulü ve doğrudan temin yöntemi ile mal ve hizmet alımında büyük bir artış olduğu görülmektedir.

Mayıs 2018'de yapılan bir düzenlemeyle pazarlık usulü ve doğrudan alım yöntemiyle yalnızca "doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması ve yapım tekniği açısından özellik arz eden veya yapı veya can ve mal güvenliğinin sağlanması açısından ivedilikle yapılması gerekliliği idarece belirlenen" durumları veya ihtiyacın sadece tek kişi tarafından karşılanabilmesi ve bu kişilerin ihtiyaç ile ilgili özel bir hakka sahip olması, malzemelerin stoklanabilecek olmaması gibi bazı özel koşullara bağlı olarak kullanılabileceği belirtilmesine karşın son yıllarda hızla artan oranda bu yöntemlerle mal ve hizmet alımı yapılmaktadır.

Uluslararası Şeffaflık Derneği'nin hazırladığı Kamu İhaleleri İzleme Platformu'nun 2022 yılında paylaştığı raporda Türkiye'de açık ihalelerin payının azaldığı, pazarlık usulü ve doğrudan alım yöntemi payının ise artmaya devam ettiği görülmektedir. Alım yapılacak mal ve hizmetlerle ilgili ilan yayınlanması, yeterlilik aranması, teminat alınması ve ihale komisyonu kurulması gibi koşulların ortadan kaldırılarak denetimsiz hale getirilmesi pazarlık usulü ve doğrudan temin yöntemi ile yapılan mal ve hizmet alımlarını kamuoyu nezdinde şüpheli hale getirmektedir.

Yürürlüğe girdiği 2003 yılından bu yana 200'e yakın değişiklik yapılan Kamu İhaleleri Kanununda asıl yöntem olarak belirtilen açık ihalelerin oranının Kamu Alım İstatistiklerine göre yıllar içinde yüzde 60'lara kadar düştüğü görülmektedir. Örneğin kamu kurum ve kuruluşlarının mal ve hizmet ihtiyaçlarının tedariki ile dağıtımdan sorumlu olan Devlet Malzeme Ofisi'nin 2022 Sektör Raporuna göre, doğrudan temin yöntemiyle geçen yıl toplam 26 milyar 403 milyon 239 bin TL'lik alım yaptığı görülmektedir. Aynı kurumun 2022'de bu yöntemle gerçekleştirdiği alımlarında, 2021'e oranla yüzde 227 artış olduğu tespit edilmiştir.

Birçok kurum ve kuruluş tarafından sıklıkla başvuru pazarlık usulü ve doğrudan temin yöntemleriyle mal ve hizmet alımlarında yıllar içinde görülen artış kamu kaynaklarının halkın yararına ve hukuka uygun olarak kullanılıp kullanılmadığı hususunda ciddi şüpheler doğurmaktadır. Bu bağlamda; 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki idarelerin mal ve hizmet alımları ve yapım işleri için uyguladığı pazarlık usulü ve doğrudan temin yöntemiyle yapılan mal ve hizmet alımları hakkında hukuka aykırı durumların tespit edilmesi, ilgili yöntemlerle ilgili kamu yararı gözetilerek gerekli yasal düzenlemelerin yapılması amacıyla, Anayasa'nın 98, İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri uyarınca meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

İSİM - SOYİSİM	BÖLGE	İMZA
Ümüt Özlale	İzmir	
Hakan Serel Olgun	Afyonkarahisar	
Selcan Tazı Hamıoğlu	Tekirdağ	
Burhanettin Kocamaz	Mersin	
Yavuz AYDIN	Trabzon	
M. Selim Ensarioğlu	İstanbul	
Ünal Karaman	Konya	
Y. Selçuk Türkoğlu	Bursa	
W. Ersayın Yılal	İstanbul	
Yüksel Arslan	Ankara	
Hüsmen Kırkpınar	İzmir	
Ömer Karakaş	Aydın	
Adnan Seftin Cürüm	Hatay	
Adnan Bekir	Ankara	
Ümüt Dübayer	Sakarya	
A. Ridvan Uç	Gaziantep	
Altın Özdemin	İstanbul	
Dursun Atas	Kayseri	
A. Sibel Yanıkömeroğlu	İstanbul	